

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felölős szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Október 10.

(Sz. Z) Nagyon szánandó az az ember, aki, miután valamely bankettra nagy ambícióval készült el egy kacskaringós, frázisoktól virágos pohárköszöntőre s azután a banketten közbejött körülmények folytán nem tudja a beszédét elmondani. Az ilyen begyekbe rekedt beszédek rémségesen meg szokták feküdni a gyomrot.

Ilyenformán jártak a nemzetközi szociálisták is, az ő mozgalmakkal. A sztrájkok okozta nehéz megélhetési viszonyok miatt sztrájkok szítására annyival inkább nem kedvező az idő, miután a munka-beosztás és béremelés tekintetében a munkásságnak immáron semmi követelése nem lehet s nem aránylag, de tényleg sokkalta kedvezőbb viszonyok közt élnek munkásaink, mint kishivatalnokaink.

Egyébként pedig a szociálisták nemzetközisége is bizonyos ellenszenvet váltott ki a közvéleményből. A politika is szünetelt a nyáron, de

máskülömben a kormány működésében sem találhatnak anyagot arra, hogy tüntetéseket rendezhessenek s illetékes szociálista szónokok szólhassanak a „nép“-hez, az „elvtársak“-hoz, akik közül igen tömegesen ráléptek immáron a kiábrándulás mezejére.

A begyekben rekedt beszédek, igen erős nyomást gyakorolván a gyomorra, kikiváncokznak s a kiábrándulás okozta meglazult fegyelem összetakolandó valamely utonmódon.

Igy született meg a nemzetközi vezérek terve, az október 10-iki munkaszünettel, mikor a becsületes munkára nagyon is rá van utalva az anyagi erejében megfogyatkozott nemzet s demonstrációval, mikoron arra semmi elfogadható indok nincsen.

Mert az általános választói jog (és pedig községenkénti, egyenlő és titkos) benne van a kormány többségi pártja a 48-as párt programjában, felvette azt alkotandó törvényei sorába a koalíciós kormány, melynek beköszöntő programpont-

jai közt ott szerepel. A király hozzájárult ehez a programhoz s így a király is óhajja a választói jog kiterjesztését. A nemzet is óhajja. Mindenki akarja.

És a szociálisták, a nemzetköziek mégis az általános választói jog behozatala mellett tüntetnek s nem dolgoznak akkor, mikor a parlament munkára gyűl össze az ország házában.

Hát nehéz munka volt keresztül vinni a holnapi sztrájkot, amely még így is csak részleges lesz. A vasuti munkásokat, nemzeti szociálistákat nem lehetett beleerőszakolni a sztrájkba. — De hát hadd teljék örömük azoknak, akiknek nagy a hajlandóságuk az édes semmittevésre, hadd szálljanak régen begyekben fekvő beszédek! Még egyszer!

Mert még egy ilyen jogosultlan sztrájkot úgy sem tudnak keresztül vinni ők, akiknek napjuk alkonyodóban van. Akik amint tulmennek a határon, önön céljuk rovására cselekednek. A dekadencia beállott a szociálista mozgalmakban,

Ősz.

— A „Debreczen“ eredeti tárcája. —

Temetnek. Azaz még nem. Csak a koporsó deszkáját faragják, a gyalu csattogása hallszik s a szemfedő selyemszálának gombolyítása, amint perog le az orsról.

Valaki haldoklik. A szépek legszebbike, tüzben, forróságban, virágnycsolyán, madáral mellett: e nyár. Nap asszony.

Én láttam a születését. A rigófüttyös hegyek között, egy fiatal almafának rózsaszínű virágából pattant ki. Mindennap megnéztem a fát. A barna, fejletlen kis ágakon láttam a buzaszemnyi zöld rügyecskét, később az esetlen kis kemény bimbót s egy reggel rózsaszínű, diadalmas lángbaborulását a fának és megszületett: a nyár.

Minden asszonyban van a bálványimádóból valami. Bennem is. Sőt alapjában, minthogy a nőben legtöbbször hiányzik a férfi elméjének határozott iránytűje, amely megmutatja neki: „eddig az Isten, mert nem értem, ez a természeti erő, mert tudom!“ — az asszonynak a természeti erő is: Isten. Minden, ami titok: Isten neki s a sok isteni erő csodálásában elveszíti a saját emberi erejét.

Ezért szereti a nő jobban a virágot, madarat, állatokat, mélyebben a gyereket és lángolóbban a szerelmét, mint a férfi.

Ugy vagyok a nyárral, mint a zsidók a Messiás-várossal. Csodát várok tőle, lángbaborulását az egész világnak és új reményeket a szívekbe. Keresztényiesen pogány allűrökkel virágot áldozok, fehér violát tartogatok cserepekben a Szűz tiszteletére s lopva, a napernyőmben elviszem a templomba és leteszem az asszonyok patronájának fehér lába elé.

Semmiféle pozitív formájú jutalmat nem kérek tőle cserébe, csak megnyitom előtte a szívemet, mint Urfelmutáskor a pap a szentség tartójának kis ajtaját és felnézek a szüzanya szépséges arcára.

S az, ami nem asszony bennem, a pogány, hideg agyam, szánakozva mosolyog: mi kell neked már? Árn és nem fény, esőnd és nem madárfatty, ne hazudj a fehér asszony előtt. A te vágyad csak egy villanás a nyár forróságától, elalszik pillanat alatt a néma éjszakában.

Igen. Nem várok semmit, nem kell semmi, csak a nyár halálát várom. Várom gonosz vágyódással, fáradtan, mind öregebben, kárörvendő szívvel. Már úgy fojtogat a szeptemberi nap forrósága, mint betegeget a láz és száműzött hazulról. Megyek oda, ahol már nincsen nyár, a hegyek közé, vizek partjára, a becsukott ablaku, leeresztett függönyű nyaralók közé.

Ahogy végigvitt a kocsit a félig még nyár, félig már ős Budapestnek utcáin,

mintha a gázlángok fénykévéjéből vörös ördög-arcok vigyorogtak volna reám: miért futsz? Nem kell elfutnod, készítik már a nyár koporsóját!

Hallgatom. Száraz levelek koppannak le az utcák aszfaltjára a vadgesztenyefákról, a zöldből hazatérő kirándulók kezében nincs már mezei virág bokréta, a nőik fehér ruháin gyűrűttek, szakadozottak a csipkék s a fiatal szemekben a nyárnak mámoros ragyogása fölött, mintha a kiábrándulás egykedvű unalma ülne.

Igazuk van a vörös ördögöknek, készítik Nap asszony koporsóját. A vonatok kocsijai üresek, minden szakaszban csak egy ember alussza végig a megnyult éjszakát, az ablakokat fel kell huzni, hideg künn a szabadban a levegő, melynek olyan illata van, mint egy ravatalos szobának. Még a gyertyák viasz-illata is érzik s a feketének látszó sötétkéék ég, mint egy kifeszített gázszobogó kíséri az éjszaka vándorait.

Minek utaznak ősszel az emberek? Itt a szomszéd fűkében egy nemrég még híres író, aki már nem híres? Ma már úgy beszélnek róla a kollégái is: jó író volt.

Volt! Kegyetlenebb, igazabb és tragikusabb szót nem ismerék ennél. Amit kifejez olyan rémületesen szomorú, mint egy föld-rengés által hamu- és kötetetűvé roncsolt város.

Maga a halál lehelete. Egy fuvalat és

ÉRTESÍTÉS.

Tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy **tíz év óta fenálló cipész-üzletemet** saját készítésű cipő-raktárral megnagyobbítottam. Raktáron tartok férfi- női- és gyermek-cipőket, jó és szép kivitelben. Cipőimnek tartóssága mellett az az előnye van, hogy a lábára jó fekvésű és kényelmes. Mérték utáni megrendelések bármely érzékeny lábakra hajlékony és merev lúdtalpuaknak orvosi silag elismert gyógycipők készítését jótállás mellett vállalom, melyet több köszönő levél igazol. — Maradok kiváló tisztelettel GRICZMANN GYULA orthopéd mű-cipész, Debreczen, Piac-utca 20. szám alatt. (Városház épület.)

amit bizonyít az, hogy a holnapi tüntetést is csak megfeszített erővel, terrorizmussal, késhegyig menő agitációval tudták előkészíteni s még azok közt is, akik nem dolgoznak holnap, nagyon sokan, talán többen vannak olyanok, akiket csak személybiztonsági okok, az öklöktől való félelem kényszerített a munkaszünetelésre.

Politikai hírek.

A kiegyezési tárgyalások. Fővárosi tudósítónk jelenti: Ma körülbelül befejeződik a kilennapos kiegyezési kampány. Ha izgalmasak voltak a tárgyalások a döntésig, az ezután következő idő sincsen rózsalevelekkel kipárnázva. A szövegezés munkája kor reggeltől késő estig folyt vasárnap óta egyhuzamban, ma éjjel pedig kisütött már a nap, mikor a szakreferensek aludni mentek. A magyar szakeladók a miniszterelnöki palotában, az osztrákok az Angol királynő szalóiban dolgoznak az államnyomdából ivenként küldött kefeleanyomatok korrekuráján. Egész éjjel folyton volt az érintkezés a nyomdával s be- és kivitték a munkát. Átrevideálták a kereskedelmi szerződésről, az autonóm vámtarifáról, az állategészségi konvencióról s a forgalmi kérdésekről szóló javaslatokat, a fogyasztási adókról, a blockrentéről szóló megállapodásokat. A referensek munkáját ma reggel tíz órakor vette tárgyalás alá a közös minisztertanács, melyben magyar részről Wekerle Sándor, Kossuth Ferenc és Darányi Ignác miniszterek és az államtitkárok vettek részt. A munka olyan gyors tempóban halad, hogy ma feltétlenül befejezik s délután 5 óra 15 perckor az osztrák miniszterek hazautaznak. Valószínű, hogy Wekerle miniszterelnök holnap szintén Bécsben lesz, hogy a királynak referáljon a kiegyezés megkötéséről. Esetleg már holnap vele utazhatnak a

magyar szakreferensek is, akik a közjogi kérdéseknek szentelnek egy tárgyalási napot Bécsben. — Bécsből jelentik nekünk, hogy udvari körökben elterjedt hírek szerint a kiegyezési tárgyalások résztvevőire magas kiüntetések várnak. Szerényi József és Popovics Sándor államtitkárok megkapják a valóságos belső titkos tanácsos méltóságot.

A kiegyezés.

Az alkotmánybiztosítékok.

Andrássy gróf Bécsben.

Budapest, okt. 8.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap még a késő esti órákban is lázasan dolgoztak a szakeladók a kiegyezés szövegezésén és ezt a munkát folytatják ma is. A miniszterek fogatai ott állanak ugyan még a miniszterelnöki palota udvarán, de az érdeklődők el-tűntek, az újságíróknak csapata nem jött el. Tegnap az a hír terjedt el, hogy Wekerle miniszterelnök Bécsbe utazik. Ezt a hírt egyelőre megeafolják ugyan, de politikai körökben egészen bizonyosra veszik, hogy a két miniszterelnök, Wekerle is, Beck is legközelebb megjelennek a királynál és részletes jelentést tesznek a kiegyezés örvendetes fordulásáról.

Ami a hatást illeti, Bécsbe szinte kitörő örömmel fogadják még most is a meg-egyeződést. Budapestben nyugodtabban, sőt szkeptikusabban ítélik meg a helyzetet, de itt is még, a függetlenségi párt szélső elemei közt is az a vélemény, hogy az ország nyugodt gazdasági fejlődése szempontjából a differenciák bekés elintézése óriási nyereség. A kiegyezés most lefolyt zárótárgyalásai tíz napig tartottak. Hogy a két miniszterelnök milyen munkát végzett, az szinte hihetetlen. Az eladók közül Popovics pénzügyi államtitkár volt a legjobban igénybe véve, azután Szerényi államtitkár. A tárgyalások befejezésével most legszivesebben mindnyájan szabadságra mennének, de ez természetesen lehetetlen a parlament kezdődő munkája miatt.

A függetlenségi párt tagjai csak a mai

lapokból tudták meg, hogy gróf Andrássy Gyula Bécsbe utazott. A belügyminiszter utazása az alkotmánybiztosítékok miatt történt. A király ma délelőtt kihallgatáson fogadta Andrássyt és szó van róla, hogy a belügyminiszter a trónörökös előtt is meg fog jelenni.

Az általános vélemény az, hogy az alkotmánybiztosítékokra nézve ez a bécsi ut döntő jelentőségű. Gróf Andrássy Gyulához közelálló körökből a megelőző kihallgatás alkalmából tudvalevőleg az a hír terjedt el, hogy a belügyminiszter e hó 10-én, a parlament első ülésén kíván nyilatkozni az alkotmánybiztosítékokról. A helyzet most oda módosult, hogy nem 10-ére, hanem 16-ára várják az alkotmánybiztosítékok bejelentését, ugyanakkorra, amidőn a kormány a kiegyezési javaslatokat előterjeszti.

Bécsből telefonálják: Andrássy Gyula kihallgatása egy óránál tovább tartott. A kihallgatás után a belügyminiszter visszatért a magyar palotában. Itt várakozott reá Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter, akivel közölte a kihallgatás eredményét. Több hírlapírónak Zichy Aladár gróf hozzá-intézett kérdésére azt válaszolta, hogy Andrássy gróf kihallgatása kedvező eredménnyel járt.

A város a husuzsora ellen.

Próbaváztatás.

Lesz-e városi mézsárszék?

Debrecenben az utóbbi időkben veszedelmes módon felütötte fejét az élelmiszer uzsora. Minden cikkben élelmiszerben hallatlan aránytalan emelkedést mutat a piac. De minden élelmiszer között legjobban és legszörnyesebben a husuzsora sújtja a közönséget. Az eladók kartellje, mely minden konkurenciát kizár, urálja a piacot s a közönség teljeséggel tehetetlen. Ezek az állapotok megmozdították a városi tanácsot is, amely kereste az útját,

minden csak — volt. Egy örült paradoxon az egész életünk: mielőtt megszülettünk, már meghaltunk. Az ifjuságunk csak volt, az álmaink és ambícióink: csak volt s amit elértünk vele, ha nem követeljük állandóan a világtól: emlékezz! az elért siker is — csak volt!

Komoly ember nem is törekszik arra, hogy megtartsa a sikert. Haszontalan munka és stréber munka lenne. Minden lépéssel fölfelé haladni, úgy sem adatott meg az embereknek.

A karriernek útja sikos és veszélyes. A szerencsés ember megáll rajta a fele uton, a kevésbé szerencsés csuszik lefelé s a még kevésbé szerencsés meg sem áll, míg vissza nem csuszik a kiindulás pontjához.

A szomszédom kinn szivarozik a folyosón. Széles vállát neki veti a kocsi falának s összehunyorított szemével élesen néz ki a holdvilágos őszi éjszakába. Egy leégett falu mellett megyünk el, az első percben nem tudom, mit jelent ez a sok félfelmaradt, tető nélküli ház, azután látom, hogy leégett házak.

A szivarozó ember nem veszi észre, hogy figyelik. Az ajka megrándul s a gúnynak egy villanása fut rajta át. Egyéb semmi.

Hogy miért ég le egy-egy jelentékeny, mély író (a felületes írón mi égjen le? Ezek

mindig a felszínen usznak, mint a parafadugó!) még mi, a céhünkben sem vagyunk rá valami kíváncsiak.

Minket, akiket minden érdekel, a saját vérünk nem érdekel.

Valami nagy tekintélye ugye sincs nálunk a szellemnek, ha csak a szellem nem főrendiházi tag vagy képviselő is egyszerűsmind vagy véletlenül nemcsak szellemben, hanem földi javakban is gazdag az illető. A szellemet inkább a színészen tiszteli a közönség, mint az íróban s egy sok ezrekkel fizetett tenorista nagyobb tekintély, mint Kiss József, a legnagyobb poéta.

Igy aztán csak konstatáljuk mi is ép úgy, mint a kegyetlen, feledékeny közönség: Jó író volt! Kár, hogy abba maradt... Vagy, ami még rosszabb, azt mondják: csalódtam benne!

Szeretném azt a szivarozó író, akiben a közönség is, meg az írók is csalódtak, egy olyan orvos asztalára tenni le, mint Michel Angelo volt, aki azért foglalkozott anatómiával, mert művész és poéta volt.

Nem utolsó tanulmány volna belenézni ennek az embernek a fejébe és szívébe s megkeresni ott az életnek titkos nyomorúságait.

Ki tudja azt, milyen érzelmek, milyen tragédiák növesztik meg az író és oltják el derékban az égő gyertyát? Az értékes em-

berek és az okos gazemberek lelkébe soha se láthatunk bele.

Mindketten egyedül járnak meg különböző utjaikat és mindketten társtalanul, különböző okból.

Az értékes ember akkor is egyedül él, ha sorsa hozzá is fűzött egy társat. Azt a társat, akinek szívében minden legkisebb rezgése az ő szíve rezgésének keresztül futna, úgy sem találja meg. Él valahol, de nem találja meg.

Utítársam elszívta a szivarját s bement a kocsiába. Hallom, hogy az ablakokra ráhuzza a függönyöket az üléseket kijebb huzza, aludni akar. Késő van. Egy óra. Nem alszom s reá gondolok, a szomszédomra, akivel az történt, mint a drága elefántesont faragású, mesteri szerkezetű órával, ami egyszer csak megáll s hiába javítgatják, fürkészik az okát, benn a művészi szerkezet ép oly némán áll, mint kívülről a hideg elefántesont-oszlopok, amelyek tartják.

Hajnál felé, mikor felébredek, már ismét künn áll a folyosón és szivarozik. A kaulazzal pár szót vált, melyből azt vettem ki, hogy minden határozott irány nélkül utazik, úgy mint én. Csak megyünk be az őszbe, mert a nyárnak forrósága már fojtogat. Keressük az ősz, ami itt áll a küszöbön, de mi elébe megyünk...

Színház után
kellemes szórakozást találhatunk a Széchenyi
Egész éjjel zene. Kitűnő hideg étkek és italok.
kavházban.

módját ez abnormalis viszony megszüntetésének, amire egyedül egy hatalmas, erős konkurencia lenne csak képes.

Igy kerül felszínre a városi mézár-szések eszméje, amelynek megvalósítására lépéseket is tett a tanács.

Ma ugyanis próbavágotatást fognak végezni. A tanács rendelete folytán két ökröt vágnak le, melynek husát eladják, azon célból, hogy kipuhatólják, mennyibe kerülnek a husafelállítás költségei, ha tisztességes hasznót számítva árusítják azt.

Ha a számítás beválik, úgy a tanács megteszi a szükséges lépéseket a városi mézár-szések felállítására, amelyek bizonyára újra megteremtik a normális állapotokat, megmentve a közönséget a husaszorások karjai közül.

A debreceni pénzügyi palota.

Tárgyalás a miniszteri kiküldöttel.

Sokalja a költségeket.

De azért biztat.

— október 9.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni pénzügyi palota építésének ügye újra közeledett egy lépéssel a megvalósulása felé. Tegnap megirtuk, hogy a pénzügyminisztérium részéről lejött Debrecenbe Splényi Ernő báró pénzügyminiszteri titkár, hogy tárgyalásokat folytasson a város vezető embereivel a palota építésének ügyében.

A tárgyalás, melyen Weszprémy Zoltán főispán, Kovács József polgármester, Magoss György főügyész, Aczél Géza főmérnök és Faust Elek pénzügyigazgató voltak jelen, bizalmas természetű és inkább informatív jellegű volt, mindazáltal a hosszas beszélgetés eredményéről sikerült értesülést szereznünk. Igaz, hogy pozitív eredménye a tárgyalásoknak nem volt, de már valamelyes eredménynek tekinthető az is, hogy az építendő palota helyére nézve megállapodásra jutottak.

Ugyanis három tervet terjesztettek Splényi báró elé, a helyre vonatkozólag, még pedig a törvény-szék melletti telkeket, a Piacon lévő Tábornoki ház telkeket és végül a városi istálló Csapó-utcán lévő telkeit és az ehez tartozó részeket.

A miniszteri titkár tetszését ez utolsó terv ragadta meg. Ez a hely ugyanis a legkedvezőbb oly hatalmas és pompás palota céljaira, mint amilyenek a pénzügyi palotát tervezik. Utcavágással három, sőt négy fronttal lehet a palotát felépíteni, amelyet két emeletre terveznek.

A tanácskozáson hozzávetőleges számítás tettek a terv alapján és kitünt, hogy körülbelül egy millió koronát tennének ki a költségek. A földszinten mindenütt bolthelyiségeket építenének, melyeknek évi béré meghozná a költségek 4 százalékát, a negyven ezer koronát.

Splényi Ernő báró azonban rendkívül sokalta a költségeket és így további tárgyalásokba nem is bocsátkozott, de megígérte, hogy a pénzügyminiszternél pártolólággal terjeszti elő az ügyet.

Igy egy időre valószínűleg újra megakad az ügy, habár sürgős szükség lenne a megoldásra. A pénzügyi hivatal mostani helyisége ugyanis igen szűk. Van szoba, ahol ötven is dolgoznak, holott egy-két személyre való csupán. Éppen ezen okokból a személyzet szaporítás is lehetetlen.

Másrészt azonban arra a telekre, ahol most a pénzügyi hivatal van, a város is számít. Nevezetesen az új városrész felépítése esetén ez is hozzátartozhat a mostani épülethez.

Mint értesülünk, a pénzügyi-palota ügyében való tárgyalásra a város vezetőségének több tagja fel fog menni Wekerle Sándor pénzügyminiszterhez.

Tüdőbetegek szanatóriuma

Debrecenben.

A tavaszi közgyűlés tárgyalja.

Az erdőn vagy a kórházban lesz.

Beszélgetés a főorvossal.

— október 8.

Megirtuk lapunk tegnapi számában, hogy Rotsnech V. Emilné urnő a Gyulán alapított tüdőbetegek szanatóriuma számára tízezer koronás alapítvány tételét kéri Debrecen városától. Ezen alapítvány ellenében a város egy vagy két helyi illetőségű tüdőbeteg egyént helyezhetne el a gyulai szanatóriumban.

Ha csupán arról volna szó, hogy tegyen-e Debrecen városa a gyulai szanatórium részére ágyalapítványt vagy ne, minden habozás nélkül rámondanók az igent. Jelen esetben azonban a kérdés az, hogy a gyulai gyógyintézet számára tegyen-e a város alapítványt, vagy pedig e jelentékeny összeget meghagyja a tervezett debreceni szanatórium céljaira.

Természetesnek fogja találni mindenki, ha azt mondjuk, hogy inkább a magunk gyógyintézete számára tartuk meg ez ágyalapítványt, annál is inkább, mivel ugyanis ki tudja, mennyi anyagi áldozatot fog kívánni a debreceni szanatórium.

A kétségkívül nemes intenciójú kérelemnek azonban meg volt az az előnye, hogy az ügyet újra felszínre vetette, amely, örömmel tapasztaljuk, széles hullámokat vetett városunk közönsége körében.

Ez a körülmény indított bennünket arra, hogy a debreceni szanatórium ügyének mibenlétéről felvilágosítást szerezzünk. Tüdős Kálmán dr. városi főorvostól, aki tudvalevőleg már nem egyszer adta kézzelfogható tanujelét annak a szép és mindennekfelett komoly programnak, amely öt városunk közegészségi ügyeinek intézésében vezet.

A főorvos szívesen szolgált felvilágosítással a kérdésben.

— Programomnak egyik legfontosabb pontját képezi a szanatórium ügye — mondta tudósítónknak. A dolog régebbi keletű is, körülbelül egy esztendeje, hogy a közgyűlés háromunkat, Ujfalussy dr.-t, Aczél Gézát és engem megbízott a szanatórium részletes terveinek az elkészítésével. Mi már dolgozunk is az ügyben és a tavaszi városi közgyűlésre be fogjuk terjeszteni a terveket, amikor is a közgyűlésnek alkalma lesz majd dönteni a kérdésben.

— Határozott-e már a bizottság a gyógyintézet helyére vonatkozólag? — kérdezte tudósítónk.

— Még nem. A szanatórium ügye ugyanis szorosan összefügg a kórház kibővítésének kérdésével. Ha az erdőn akarnánk az intézetet felépíteni, akkor annak költségei egyedül a város nyakába szakadnának, mivel kormánysegítségére nem lehetne számi-

tani. Ellenben a kórház kibővítésének költségeihez a kormány tetemes áldozatokkal hajlandó hozzájárulni s így, ha a kórházban létesítenénk a tüdőbetegek osztályát, a városnak nem sok áldozatába kerülne. Ezen terv mellett azon körülmény is szól, hogy így a kórházi orvosok láthatnák el ezen osztály orvosi ügyeit is, míg ha az erdőn állítanánk fel szanatóriumot, ahhoz külön orvosok kellenének.

— De egy nagyerdei szanatóriumnak is meglennének a maga előnyei?

— Kétségtelenül. En magam részéről is, őszintén szólva, inkább a nagyerdei terv felé hajlok, amíg a részletkérdések tisztázva nincsenek, egyik irányban sem lehet dönteni.

A főorvos kijelentései megnyugtathatják a gyönyörű eszme minden barátját, mert az ügy jó kezében van s ha mellé még egy intenzív társadalmi mozgalom indul meg Debrecenben, úgy biztos lesz a kívánt eredmény.

A gyomor gyilkosa.

Egészségtelen kenyeret árultak.

A rendőrség közbelép.

— október 9.

(Saját tudósítónktól.) A városban az utóbbi időben fellépett járványos betegségek arra intették a közegészség és a rendőrséget, hogy a közbiztonságra és az élelmiszerek ártalmatlanságára fokozott mértékben felügyeljen.

Ez a felügyelet azonban félmunka volt, talán csekélyebb mennyiségben, de épp oly vigan árulgatják a gyomor gyilkosai az egészségre ártalmas, tisztátalan élelmiszereket, mint azelőtt. Tegnap is a rendőrségre egy panaszos kenyeret hoztak fel, amely minden egyébbnek nevezhető volt csak kenyérnek nem. Büzhödt és piszkos, úgy hogy azon lehetett csodálkozni hogy az ilyet kenyér helyett adják el.

Szekerka Béláné Burgondia-utca 3. szám alatti lakos a panaszos, ki F. V. kereskedő ellen tett feljelentést azért, mert ez piszkos anyagokkal telt büzhödt kenyeret adott el neki.

A rendőrség azonnal a kerületi orvossal megvizsgáltatta a kenyeret. Az orvos véleménye a következőképp szól:

Szekerka Béláné mintegy két kilogramm súlyu, 68 fillér értékű kenyeret mutat fel, melyet állítólag F. V. szatócstól vett.

A bemutatott kenyérben számtalan szén, korom és egyéb piszkos hulladék van, ennél fogva élvezhetetlen, az egészségre ártalmas — elkobzandó és állati takarmányul használandó.

Dr. Varga Emil.

Tehát embereknek szánták azt az eledelt, amit legfeljebb állati takarmányul lehet használni. Egyébként a rendőrség az orvosi vizsgálat alapján szigorú eljárást indított.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok .. .. lépcső-folyosóján. Telefon 412 .. ..

Színház.

* **Ripp Wan Winkle.** Planquett hatalmas, classzikusan szép zenei alkotásában volt alkalma tegnap gyönyörködni a debreceni közönségnek, a cimszerepben Horvák Kálmánnal akinek legnagyobb sikere talán mégis tegnap este volt. Jelentős művészi siker, mely sokáig emlékezetes marad a debreceni színház ez idei történetében. Csupa erő, művészi készség volt egész alakítása játékaiban s énekeiben egyaránt. A második felvonás fináléjában, a harmadik felvonásbeli kut-jelenetnél különösen hamisíthatlan igaz művészetet produkált. Nemcsak uralta pedig az esemblét, de vezette azt, animálva a többi szereplőket, kik közül Lónyay Piroska sokkalta jobb volt, mint gondoltuk, második felvonásbeli belépőjét s a levél úriát igen csinosan énekelte. Polgár Sándor polgármestere, Ligeti Lajos orvos, Fehér Olga Katriná-ja járultak hozzá a sikerhez. Hudson kapitány énekszámában Bay László szép hangja érvényesült igen hatásosan. Martonfalvy György a zenekar vezetésénél ismét derék, művészi munkát végzett, ugyszintén a jól működő karok betanításával is. (Z.)

* **A Fátum.** Ma 9-én a mult héten nagy sikert aratott Fátum című dráma kerül színpadra. Arday Ide, Csáder Irén, Szabó Irma, Ternyei, Szakács, Bérczi, Tallián, Békés és Szilágyival a főszerepben.

* **Nők az alkotmányban.** Csütörtökön a tavalyi Falusiak és Fenn az ernyő nincsen kas példájára, egy ugyanolyan értékű kedves és poétikus régi jó vigjátékot elevenít fel az igazgató a „Nők az alkotmányban” című darabot. A darabban jó szerephez jut Arday Ida, Szabó Irma, Csáder Irén, László Aranka, Zilahy, Ternyei, Bérczy, Tallián és Békés.

A gyermek tűzhalála.

Leforrázta magát.

Borzalmas halál.

— október 9.

(Saját tudósítónktól.) A szülői gondatlanság okozta gyermek szerencsétlenségek száma ismét szaporodott. Megint egy kis fiúcska lelte halálát borzalmas szerencsétlenség következtében a kellő felügyelet hiánya miatt.

Hajdudorogról érkezett tegnap távirati jelentés a debreceni kir. ügyészséghez, hogy ottan Kőkényesi János ottani szülők hat éves gyermeke égési sebekben meghalt.

A szerencsétlenség szakasztott oly körülmények között történt, mint annyi sok más gyermek-halál.

A kis fiúcska szülei hazánál a konyhában tartózkodott. Édesanyja nagy edény forró vizet tett a földre. A gyermek ott játszadozott körülötte. Anyja az udvaron ott végezte a dolgát, honnan egyszerre csak éles sikoly szövellt a konyhába, hol borzalmas látvány tárult el.

Gyermeke irtózatot kinok között ott evickelt a forró vízben.

A megrémült anya azonnal mentésére sietett és az időközben előhívott orvos ápolás alá vette. De már minden segítség hiába való volt. A fiúcska oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy az orvosi tudomány sem tudta megmenteni az életnek.

Tegnap reggelre óriási kinoktól gyötörve meghalt.

A debreceni ügyészség szigorú vizsgálatot indított, hogy a gondatlan szülőket mennyiben terheli felelősség a szerencsétlenségért.

A vörös csütörtök Debrecenben.

Mi lesz október 10-én?

A rendőrség intézkedései.

— október 9.

(Saját tudósítónktól.) Holnap reggel megállanak az egész éven át dolgos munkáskezdek, pihenni fognak a szerszámok, nem hullanak le a pörölyök, a gyárakban nem zakatolnak a gépek és az élet, a munka forgatagában egy napra, 24 órára megakad minden. Munkaszünetes demonstrációt rendeznek a munkások ezen a napon az általános, titkos választói jogért.

Ezen a helyen jóslásokba, hogy ez az erőpróba alighanem vissza felé fog elszünni, találgatásokba nem bocsájtkozunk, csupán a krónikás tárgyilagosságaival adjuk képét ennek a napnak, a vörös csütörtöknek.

Az általános munkaszünetelésben, mint azt már jelentettük, a debreceni szervezett munkásság is kiveszi a részét. Kiveszi részét, mint azt megállapítani előre lehet, a legteljesebb mértékben.

Tudósítónknak volt alkalma bő tájékozódást szerezni arról, hogy az általános sztrájk Debrecenben mily határok között fog mozogni.

Az állami gyárakban.

Az állami gyárakban október 10-én is fog folyni a munka. Az állami gépjavitó műhely munkásai ugyanis tudvalevően nyolc kivételével egytől-egyik letették az esküt, amely kizár mindenféle sztrájkot. Már pedig egyik munkás sem teszi ki magát az azonnali elbocsátásnak és esetleg a bűnügyi eljárásnak, csak azért, hogy sztrájkolhasson.

A dohánygyárban másképp áll a helyzet, de azért a gyár október 10-én is teljes üzemben fog maradni. A dohánygyár munkásnői bár csinálhatnak sztrájkot — mi ugyan nem hihető — de a férfi munkások már csak azért sem, mert sok közöttük a keresztényszocialista, akik pedig tudvalevően nem vesznek részt az általános sztrájkban.

A vasutaknál.

A vasutaknál is minden csöndes. A pályaudvari és fűtőházi munkások szintén fölcsüdték egy pár munkás kivételével, így a kritikus napon az utazó közönség kényelmét, a közlekedés rendjét mi sem fogja zavarni.

Hasonlóképpen fog történni minden a helyi vasutnál is. A kis vonat gőzösei csütörtökön is csak a megszokott csilingeléssel fognak közlekedni Debrecen utcáin.

Tudósítónk erre vonatkozólag megkérdezte a kisvasut igazgatóságát, honnan a következő választ kapta.

— Nem tudunk olyan mozgalomról, hogy munkásaink részt akarnának venni a sztrájkban. Valószínű, hogy október 10-én teljesen rendes közlekedés lesz.

Üzletekben, kávéházakban.

A kereskedő cégek egy része közös megállapodás szerint csütörtökön délelőtt bezárja üzletét. Bár a kereskedelmi alkalmazottak csak nagyon elenyészően csekély része szervezett, az üzletzárásoknak főoka, hogy a főnökök esetleges zavargásoktól tartanak, amire pedig nincs kilátás.

A kávéházak, szállodák, vendéglők azonban nyitva lesznek. A szervezett pincérek bár minden bizonnyal sztrájkolni fognak, a kávéház tulajdonosok gondoskodnak más irányban személyzetről.

Lesz világhosszú!

A közszükségleti dolgokat előállító munkásokra nézve nem kötelező a munkaszünet. Ilyformán bár a gázgyárban sztrájkolnak munkások, azok az emberek, kik a város világlátására szükséges gáz előállításán dolgoznak — munkában maradnak. Ezt be is jelentették a munkások a gyár igazgatóságának.

Ipartelepeken, műhelyekben.

Debrecen összes malmaiban, ipartelepeiben, műhelyeiben azonban csütörtökön szünetelni fog a munka. A nagyközönséget természetesen ez közelebből nem érinti, csupán annyiban, hogy például friss süteményt és egyéb élelmiszereket sem kap, sőt mi több, a vágóhídi munkások is sztrájkolnak, így friss vágású húsrakat sem lehet majd kapni.

Nem jelennek meg a lapok.

Fősúlyt fektetnek a szocialisták arra, hogy a nyomdászok és a lapszedők sztrájkja miatt ne jelenhessenek meg a lapok. Bizonyára ezzel akarják megmutatni a demonstráció erejét.

A lapkiadók ezzel szemben negatív álláspontra helyezkedtek, így Debrecenben egyetlenegy napilap sem fog megjelenni október 10-én.

Rendőrség, osendőrség, katonaság.

A rendőrség az október 10-iki sztrájkkal szemben elkövet mindent, hogy a város nyugalma megővje az esetleg súlyosabb következményű rendzavarástól. A rendőrség tisztviselői, biztosai és a legénység 45 órai szolgálatra be van hívva, amely szolgálat már ma este megkezdődik.

A rendőrelégénység 6-10-es csapatokba lesz beosztva. Ezeket a csapatokat a főbb utvonalakon helyezik el, míg a csendőrség a külső utcákon teljesít szolgálatot.

Éles golyó.

A katonaság állandó készenlétben lesz. A városháza és a vármegyeház udvarára két-két század huszárt vezényelnek. S mint értesülünk az állomásparancsnokság napiparancsa szerint október 10-én a kaszárnyákban az összes legénységet bentartják. **A fegyvereket éles golyóra töltik** és a laktanyákban is állandó készenlétet tartanak.

A tüntetés.

Debrecenben a demonstráció egy tüntető felvonulás keretében fog lefolyni. A hatóság az erre vonatkozó bejelentést tudomásul vette azzal a kikötéssel, hogy ha megelőzőleg csak a legcsekélyebb rendzavarás történik, a felvonulást és a gyűlést feloszlatja.

Kossuth Ferenc a kiegyezésről.

A függetlenségi párt értekezlete.

— október 8.

Fővárosi tudósítónk jelenti telefonon: Az országos függetlenségi párt ma este értekezletet tartott, melyen Kossuth Ferenc nagy fontosságú kijelentéseket tett a kiegyezés megkötéséről:

— Nehéz munkát végeztünk — mondta a vezér. De a jól elvégzett munka tudatával felemelt, fölvelünk a nemzet elé. Hátunk mögött nehéz viszonyok közéjuttott nemzet, velünk szemben egy erős állam kezeben oly erős eszközökkel, amelyekkel könnyen érvényesíthette igényeit. Más fegyverünk nekünk nem volt csak az igazság és a hazaszeretet.

— Október 16-án — folytatta — a kormányelnök fog nyilatkozni a parlamentben, addig nem volna értelme a megállapodások részleteit nyilvánosságra hozni, annál inkább nem, mert azok még a királlyal

sem közöltettek. Annyit mondhatok, hogy a kiegyezésben a nemzetnek biztosított előnyök fontosak és számosak. Természetes azonban hogy Ausztria is megfelelő előnyöket igyekezett a maga számára biztosítani. A kiegyezés nyomán fakadó gazdasági, politikai állapotok egyaránt előnyösek Magyarországra nézve. Államjogi érdekek szempontjából is fontos ez a kiegyezés, mert a nemzetet közelebb vitte a nemzeti önállóság célja felé. Fontos még az — fejezte be beszédét. — hogy a bankegyezmény kérdését teljesen kikapcsolták.

Kossuth szavait zúgó taps és éljen vihar kísérte, amely után Justh Gyula beszélt a ház munkarendjéről.

Hirek.

Koldusoknak adjatok!

Furfangos koldusok.

— október 9.

(Saját tudósítónktól.) Furfangos módon tett szert két vakmerő alak Balmazújvároson szekerre, lóra, buzára.

A párját ritkító esetről tudósítónk a következőket jelenti.

Az elmúlt napok alatt Balmazújvároson feltűnt két szánandó alak, kik koldulásból tengették nyomorult életüket. Az üzlet jól ment és két zsák búzát koldultak össze, mellyel már jónak látták utnak indulni.

A mai világban azonban a koldus sem szereti a nehéz munkát. Fogtak tehát egy atyafit.

Felkérték Nagy Gábor parasztagdát, hogy szállítsa el az összekoldult búzát velük együtt a határra, mire Nagy Gábor ráállt. Mikor már jól kiérték a határból, a ravasz koldusok rábírták Nagy Gábort, hogy menjen be az egyik tanyába ők addig vigyáznak a szekérre.

Vigyáztak is, még pedig olyformán, hogy mire Nagy Gábor visszaérkezett, szekereinek és két szép pejlovának csak hült helyét találta. A koldusok szépecskén elhajtottak. A csendőrség nyomoz utánuk.

Lapunk holnapi száma a szervezett nyomdai személyzet általános sztrájkja miatt péntek reggel a rendes időben jelen meg.

— **A szervező bizottság ülése.** A szervező bizottság e hó 11-én, pénteken délután 3 órakor ülést tart, melyen a tisztviselők fizetésrendezésének ügyét fogják tárgyalni.

— **Faváltás a városházán.** Mióta a városházán a faváltás megkezdődött valósággal ostromállapotban van az a helyiség, ahol a cédulákat kiváltják, mert mindenki elsőnek szeretne a pénztárhoz jutni. Ezen állapot megszüntetésére a főszámvevő igen üdvös intézkedést hozott be, nevezetesen mindazok, kik fát akarnak váltani, a kapu alatt levő hajdutól számot kapnak és a pénztárhoz csak ezen számok sorrendjében juthat a közönség.

— **Lelkészeiktatás.** Tiszalókról jelentik, hogy ott tegnap délelőt nagy ünnepek között iktatták be Barta László ref. lelkészt. Ott voltak ez alkalommal a szomszéd községek összes lelkészei Baltházár esperes és a hatóság. Az ünnepségek isten-

tisztelettel vette kezdetét. Délben a nagyvendéglőben bankett volt, melyen száznál több vendég vett részt. Az ebéden sok felköszöntő hangzott el.

— **A tifusz Debrecenben.** Az utóbbi napok alatt végre a tifusz megbetegedések a város területén folyton-folyvást csökkennek. Tegnap is csupán egy megbetegedést jelentettek be, ezzel szemben azonban egy felgyógyulás is van.

— **Népgyűlés Balmazújvároson.** E hó 10-én Balmazújvároson is népgyűlést fognak tartani a szociálisták, melynek tárgya a politikai jogokról, a néphelyzetéről és a közoktatási ügyekről való állásfoglalást neveztek meg. A népgyűlésen Orosz Sándor főszolgabíró személyesen fog megjelenni.

— **Az október 10-iki általános sztrájkban résztvesz a debreceni városi nyomda személyzete is.** E miatt a nyomdahelyiség egész nap zárva lesz.

— **A város gazdasági akadémiai alapítványa.** Debrecen városnak a helybeli gazdasági akadémiaiban egy alapítványi helye megüresedett, melynek betöltésére pályázatot hirdettek. Az alapítványi helyre három pályázat érkezett be. A tanács esztendőki ülésén fogja a pályázók valamelyikének odaítélni az alapítványi helyet.

— **A vásár után.** A tegnap lezajlott országos vásár azért érdemel figyelmet, mert az egész vásár alatt mintaszerű volt a közbiztonság, úgy, hogy alig két csekély lopás történt. Érdeme ez a rendőrségnek s első sorban is Mihályi rendőrfelügyelőnek, ki új rendszert hozott életbe. Polgári ruhába bujtatta a rendőröket, kik így Tóth detektív vezetése alatt egész sereg zsebtolvajt tartóztattak le.

— **A drága álom.** Netza Mihály vértesi atyafi a vásár alkalmatosságából járt Debrecenben. Ugy déltájban leheveredett az Arpád-téren és csakhamar elaludt. Mire felébredt cókmojkjának, mely ötven koronát képviselt csak hült helyét találta. Feljelentésére a rendőrség keresi a tetteseket.

— **Alkoholért raboltak.** Weisz Ignác téglási korosmáros feljelentést tett a csendőrségen, hogy pincéjét ismeretlen tettesek feltörték és több száz korona értékű szeszcsitalt el-emeltek. A csendőrség megindította a nyomozást és elfogta a tetteseket P. Szabó Gábor és Kálmán Sándor suhancok személyében, kik ellen betörés lopás miatt indították meg az eljárást.

— **Lengyel gomba** szárítva kapható Mayer Jenő fűszer és csemege üzletében a kistemplom mellett.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték tegnapi húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10.000 koronát nyertek: 22156 78714 42423.

5000 koronát nyertek: 60446 97391.

2000 koronát nyertek: 50 1677 2422 3222 9024 11092 12191.

1000 koronát nyertek: 1606 3727 4516 4560 5070 15435 16209 16649 17464 20908 24864 27141 29129 30649 44869 45017 46423 46961 48916 52802 53505 53654 54054 55606 55624 56944.

— **Mi van ott a zöldleveles bokorban?** Gólya Mihály vármegyei hajdu a rendőrségen feljelentést tett, melyben azzal vádolja Nagyházi Sándort, hogy az a Simonyi-ut 76 szám alatti villából egy pár, az ő tulajdonát képező eszimat ellopott, míg ő a kuton járt. Gólya azt állítja, hogy Nagyházi egy bokorban huzódott meg, míg ő a kutra ment és már mire visszatért a eszimanak csak a hült helyét találta.

— **Tegnap halottak.** Tegnap a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jeleltették be: Sáránci Antal róm. kath. 6 hónapos, Győri Lajos ev. ref. 23 éves, Steiner Sándor izr. 10 napos, Csobai István ev. ref. 65 éves.

Szüreti és szobatuizijátékok első minőségű rakéták, békák, görög-tüzek, fáklyák, a legolcsóbban Mentze Henrik áruházában Kosuth-utca 4. szám. Ismételésre tóknak előnyös ár.

Levelet irt a pinka-király.

Spitz Ede Buenos-Ayresben.

Uj életet kezd, megnősül.

— október 8.

(Saját tudósítónktól.) Spitz Ede, a Lipótvárosi Kaszinó híres pinka-esetének főhőse levelet irt Budapestre egyik ügyvéd barátjához. A levél Buenos-Ayresből van szeptember hó 1-éről keltezte s nyolc, sűrűn teleirott oldal. Tartalma nagyjából családi ügy s csak közbeékelve emlékszik meg a multról a kaszinó bujdosója.

Ez a rész így hangzik:

Néhány ezer forintot hoztam magammal. Testvérbátyám kölcsönpenzét. És nem hoztam magammal gyűlöletet azokkal szemben, akik bajba kergettek és vesztetet okoztak. Pedig vártam a mentőkezet akkor is, mikor erre nekem volt szükségem. Ezek a kezek mindig nyitva voltak, mikor tőlem várták és kaptak segédelmet kisebb-nagyobb kölcsön fejében s amikor én még az ő becézgetett Edusuk voltam. De hát én már le-tört ember vagyok s ha panaszkodnám vagy gyűlölködném, csak még jobban lesujtanának reám az én jóbarátaim, e ritka erkölcsősök . . . . . a banküzletben jó helyem van.

A fizetésemből meg pénzem kamataiból meg tudok élni tisztességesen s társaságom is kerül, mert igen sok magyar ember él itt, akik bár tudják, ami velem történt, szívesen érintkeznek velem . . . ami a levél-írásra késztetett s ami miatt téged, egyetlen védelmezőmet most zaklatlak, az, hogy szerezd meg . . . kisasszony születési, illetőségi és erkölcsi bizonyítványait, azokat fordítsad le és hitelesítsd az argentinai konzulátussal s küld azonnal ide. Nőül akarom venni, akit Budapestről magammal hoztam és aki követett a bizonytalanságba.

Költségeid fedezésére bankom husz fontot utalványozott. Melegen üdvözlök és könyezve gondol rád barátod: Ede.

Egyesület.

A „Debreceni Közöskonyha Szövetkezet” folyó évi október hó 16-án szerdán délután 5 órakor az „Ipartestület” disztermében (városi bérház, Simonffy-utca) alakuló közgyűlést tart, melyre a t. tagokat tisztelettel meghívja az ideiglenes vezetőség. Tárgyszorozat: 1. alapszabályok megállapítása. 2. a tisztikar, választmány, igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztása. 3. esetleges indítványok.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2.

Debreceni ügyvédek az ügyvédi létszám megállapítása ellen.

Ügyvédek kongresszusa.

— október 9.

(Saját tudósítónktól.) Az ország minden részéből összesereglett ügyvédek kongresszusát hétfőn délután kezdték meg, kedden pedig folytatták az ügyvédi kamara Szemere-utcai helyiségében. Most is zsúfolásig megtöltötték a termet a résztvevők, akik hozzáfogtak az ügyvédi szervezet s ennek kapcsán a numerus clausus kérdésének további megvitatásához. Már hétfőn is széles mederben folyt a kérdés körül a vita, de nem mindig a kellő komolysággal, ami a nagyszámú elnöket, Szivák Imrét ma arra indította, hogy figyelmeztesse a kongresszus tagjait úgy a tréfalkozó, mint a harcias jelenetekkel való tartózkodásra.

Mert az olyan turbulens jelenetek — mondotta Szivák elnök — mint aminők tegnap lejátszódtak, nincsenek a tárgyalás előnyére és veszélyeztetik a kongresszus erkölcsi sikerét.

De azért a zaj ma sem volt kisebb, még az elnököt is folytonos közbeszólásokkal zavarták. Beszélni akart mindenki s hogy nem tehette, legalább közbeszólt.

Az első szónok most dr. Nagy Dezső volt, aki a két javaslat közül az egyiknek készítője. Az ügyvédi rendtartásról szóló másik tervezetet tudvalevőleg dr. Pollák Illés dolgozta ki.

Nagy Dezső a numerus clausus ellen foglal állást. A céhrendszer sehol a világon nem vált be s mellette nálunk csak ügyvédi latifundiumok keletkeznek. (Zajos helyeslés.) Szinte a mai állapotokon csak úgy lehetne segíteni, ha az ügyvédek helyzetét a szabad-ügyvédség álláspontján próbálják javítani. Ha nem így lesz, ismét csak évekre kitolják az ügyvédi rendtartás reformját.

Mivel a kérdéshez még egész sereg szónok volt feliratkozva, sokan a vita bezárását kívánták, még pedig úgy, hogy a hátralévők válasszanak egy szónokot s még csupán ez beszélhessen.

Szivák elnök az indítványt szavazás alá bocsátotta, ami ismét hangos jeleneteket provokált.

Végre is elfogadták az indítványt és a közóhajok engedve, dr. Pollák Illés beszélt a kongresszuson pedig nem igen tapasztalt nagy figyelem mellett.

Debrecenből e többen részt vettek a gyűlésen. A kongresszuson jelenlevők, — miután az elnök szavazásra feltette a kérdést, — dr. Darvai Fülöpnek a numerus clausus behozatalát célzó indítványára 139, dr. Nagy Dezső előindítványára 197-en szavaztak s így a numerus clausus 48 szótöbbséggel elveszett.

Az indítvány ellen szavaztak: dr. Bakonyi Samu, továbbá dr. Kardos Samu és dr. Ujlaky Hugó debreceni ügyvédek. A numerus clausus felállítását mellett pedig Beregi Nagy Sándor és Szücs Géza szavaztak.

Távirat és telefon.

A király.

Bécs, október 8. A király állapotára vonatkozólag nincs jogosultsága az aggodalmas feltevéseknek. A király könnyű rosszullet miatt a fejedelmi látogatások befejezése után indítatva érezte magát arra, hogy némi időt szenteljen a pihenésnek és ez okból Schönbrunban maradt. Ez az állapot azóta nem változott. Az általános kihallgatásokat október havára lemondták és a király a spanyol királyi pár Bécsben való fogadtatásán sem fog részt venni, mely okból az udvari ünnepek a schönbrunni kastélyban fognak lefolyni. Az összes kormányügyeket azonban a király teljesen akadálytalanul intézi. A király holnap fogadja a két miniszterelnököt, kik a kiegyezés megkötéséről fognak jelentést tenni. Paar főhadsegéd az ügyvitel megkönnyítése végett Schönbrunba költözött át.

Miniszterjárás.

Budapest, október 8. A magyar és osztrák gazdasági miniszterek ma aláírták a kiegyezési megállapodásokat. Ezután az osztrák miniszterek visszautaztak Bécsbe Wekerle miniszterelnök és Szerényi államtitkár kíséretében.

Podmaniczky báró nagybeteg.

Budapest, október 8. Podmaniczky Frigyes báró, a szabadelvű párt volt elnöke nagybeteg. Orvosai kizistól tartanak.

Justh Gyula intézkedik.

Budapest, október 8. Justh Gyula házelnök ma megérkezett Budapestre és intézkedéseket tett az országházban a csütörtöki rendfentartásról. Justh kijelentette, hogy a szocialisták küldöttségét fogadja ugyan, de érdemi nyilatkozatot a választói jogról nem tesz.

Kisiklott tehervonat.

Budapest, október 8. A kassa-oderbergi vasutak egyik tehervonata Csorba állomásnál kisiklott, a kocsiak teljesen összezúzódtak. A forgalmat átszállással tartják fenn.

Az uzsora-pénz.

Budapest, október 8. Az itteni rendőrség 50,000 koronás uzsoraügyben folytat nyomozást egyik ismert pénzügynök ellen egy huszár főhadnagy feljelentésére. Ma a pénzügynöknel házkutatást tartottak. Letartóztatása holnapra várható.

Csarnok.

Az örvény szélén.

— Regény. —

61

XIV.

Eisenstadtné most már mindjobban érezte, hogy elveszett.

Mig tartózkodó volt, csak megküzdött magával és vele is, de most, hogy Kemény oly hevesen ostromolta, annak szenvedélye átcsapott reá is s minden erejét megbénította.

Egy remény makacsodott még benne halványan és ehhez görosösen ragaszkodott. Somogyi Ida.

Az az eszme, amely a Somogyiéknál tartott mulatságon az eszébe ötlött, most lelki ereje végromlásának küszöbén újra föl-támadt benne. Ugy akart abban hinni, hogy azzal a leánnyal hártja el magáról a veszedelmet.

Ennek az eszmének csak az a baja volt, hogy akkor forrongott benne leginkább, ha Kemény távol volt tőle.

Mihelyt Kemény mellette volt, szerelme kitartra belőle a gondolatot s eltűntette a a lázas éjszakákon kieselt tervek s nem tudta meggyőzni magát, sőt kétszeres erővel lobogott benne a láng.

Magányos órákon azonban megint csak ott kísértett benne, hogy nem lehet Keményé s valahogy ki kell menekülnie az örvényből.

Nem férjéért. Azt nem szeretete. A hála érzete is eltűnt belőle, sőt határozott harag volt szívében, amiért utjokba került, de a tisztességérzés, a félelem, a botrány, a nagy lelki furdalás, az, ami kétségbeesetten tiltakozott az ellen, hogy Kemény karjaiba vesse magát.

Jól van, elválna férjétől még gyermekektől is, hogy Keményne lehessen.

De mi következik utána.

Az a két elhagyott folyton ott kísértene a szerelem legedesebb óráiban is s ezt nem bírná ki, ez elpusztítaná.

Most nem tud lemondani Keményről, nem tudja eltaszítani magától.

Az egyetlen mentő eszköz tehát az, hogy Kemény maga legyen az, aki eltávolítja tőle.

És az a leány, az segíthet ebben. Somogyi Ida csinos, sőt szép, kedves teremtés; megvan benne minden, amit férfi előnyöset keres egy leányban.

Sőt ha anyagilag veszi a dolgot, — a leány abban sem utolsó, mert az apjának csinos birtoka van, azonkívül egy gazdag nagynénje.

Azt látta, hogy Keménnyel rokonszenvez, vagy lehet, hogy szereti is. Mikor egy párszor beszélt vele Keményről, s legalább hajlandó volt ezt hinni.

És Kemény? Itt megakadtak kombinációi. Kemény úgy szerette őt, hogy nála nem tudott fölállítani semmiféle lehetőséget s csak valami váratlan fordulatban bizott, amely Keménynél is megsegíti őt.

Igy tűnődött magányos óráiban, de hogy ne legyen egyedül ebben a rettenet küzdelemben, titkon beleavatta a férjét is a tervébe.

Hacsak tehette, szóba hozta előtte Keményt és Somogyi Idát.

— Mond, nem veszed észre, hogy Kemény úgy udvarol Somogyi Idának?

Az egész őszinte felelete: — En bizony épenséggel nem veszem észre.

Eisenstadtné szinte kétségbeesetté a nem várt felelet.

— En úgy vettem pedig észre — mondotta vontatottan.

— Azt hallottam, hogy a leány szívesen gondol rá, de Kemény, azt nem hiszem.

— Pedig összeillő pár lenne belőlük.

Eisenstadtné nevetett.

— Te úgy látszik össze akarod őket házasítani.

Az asszony zavarba jött.

— Oh nem, csak úgy eszembe jutott. Hát miért is ne lehetne egy pár belőlük?

— Az igaz és mindketten jól járnának.

Hanem biz én bajosan hiszem. Kemény roppant különös ember.

Igy erősítette magát Eisenstadtné, de ha Keménnyel összekerült, a terveinek kinosan fölrakott épületét megint csak leomlani érezte. Ennek a nagy szenvedélye, amellyel őt körülvette mindig visszhangra kelt benne és ha eszébe jutott a leány, akárhányszor ilyenkor ideges féltékenységgel gondolt rá, hogy ez az ember, akit ő annyira szeret, a másé legyen.

Hogy Kemény büvköréből meneküljön, megkísérelte kerülni őt.

Megkérte férjét, hogy maradjon otthon, mert nem jól érzi magát megint, vagy pedig rövidítse meg kávéházi szórakozását.

Eisenstadtné megtette s Kemény ha jött, sohasem találta egyedül Eisenstadtnét.

Ilyenkor Eisenstadtné lefoglalta őt s az asszony mindig másutt talált valami foglalkozást. (Folyt. köv.)

Kiadja: a „Debreczen“ Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.

Mihály modern levelelőpapírján írja. Főter 30.

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli időnyre, valamint flanelek, barhetek, fekete- és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadíszek

Francia P. D. jegyű fűzők,

Arefátyol, divatóvek, gyöngy és bőr díszítések.

Menyasszonyi selymek,

koszorúk és fátyolok

legolcsóbb szabott árban!

Szőrme utánczat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles barna- és fekete színekben métere 6 forintól 15 forintig. o o o o

Boák és muffok

órlási választékban.

Costümökre, színházi kabátokra női posztók minden színben.

SZÖNYEGEK,

jutta, spárta, hollandi, kidermünster, tapasztrý, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván terítők, butor szövetek s creppek, o o o o viaszkos vászon o o o o

legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők,

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kész fehérneműek

vászon, siffon és batiszt női ingek, nadrágok, hálókötösök és alsósoknyák, sima- és himzett kész ágyhuzatok, selyem lüster és cloth alsósoknyák, kásmír és selyem paplanok, matracok o o

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek és lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatzebkendők.

Alsó tricót ingek,

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségekben. o o Férf ruha-szövetek. o o

magyar- és angol gyártmány, — hozzávaló belés árak. Harisnyák, keztyűk, nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban.

Szabó Lajos Fiai

divat, vászon, és szőnyegraktára DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

Muschong-Buziásfürdői SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony szén-savat

világhírű buziásfürdői szén-savforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek egyéb iparcélokra összesen nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szén-savval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Buziásfürdő ásvány- és gyógyvizek

1/1 és 1/2 literes üvegekben. Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. Elsőrendű asztali víz! Felvilágosításal készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szén-savművek és ásványvizek szótkül-dési telepe Buziásfürdőn. Sürgőncim: Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18. sz.

Dávidházy Kálmán és Társa

könyvkötészet, diszműkészítés és dobozgyár.

Debreczen, Fűvészkert-utca 9. sz.

Nagyméretben kibővített könyvkötészetünk és diszműves műhelyünk mellett ajánjuk a mélyen tisztelt közönség figyelmébe legujjban berendezett

dobozgyárunkat,

hol a kereskedők, gyárak részére szükséges áru dobozokon kívül ezukrástati és gyógyszerészeti dobozok mindenféle kivitelben megrendelhetők és gyári árban gyorsan készíttetnek. A közönség számára gyakran szükséges csomagoló-dobozok egyenként is kaphatók. 617

Kapható: minden jobb fűszer- és dívatáru kereskedésben.

Használjunk kizárólag Bocskay-Crémét, mely felülmúlja az összes ilyen gyártmányokat.

Értesítés.

Telefon 288.

Telefon 288.

Tiszteletteljesen van szerencsénk a n. é. vevőközönség becses tudomására juttatni, hogy Kossuth- és Batthányi-u. sarkán, a városi színházzal szemben a mai kornak megfelelőleg egy ujonnan és friss árukkal felszerelt

fűszer és csemege üzletet

nyitottunk és azt személyes felügyeletünk alatt vezetni óhajtjuk. Miért is igen kérjük, hogy nagybecsű bevásárlásaikkal minket felkeresni méltóztassék. — Igyekeztünk oda fogunk törekedni, hogy az igen tisztelt vevőközönséget mindig friss árukkal a legbiztosabb árak mellett kiszolgálhassuk és azt állandó vevőinknek meg is tarthassuk. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve magunkat kegyes jó indulatába ajánlva vagyunk

kiváló tisztelettel

Szepessy Dezső és Társa

fűszer- és csemege kereskedése

Debreczen, Kossuth. és Batthányi-u. sarok.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik. Erdélyi nemesfajú almát és körtét 5 kg. posta kosaranként 4 K-ért küld utánvétellel és bérmentve Paoletto L. Beszterceze.

Fiatallal felvétetik azonnal, Márkus borkereskedésében, Piac-utca 55.

Eladó 8 hektoliter érmelléki bor Péterfia-utca 18.

Tanuló fizetéssel felvétetik Krausz Gyula kézimunka és rövidáru üzletében Kossuth-utca 15. sz.

Eladó 15 kas méh Szilágyi Józsefnél Alsó-Józsán. 830

Kávéházi, szállodai, éttermi teljes berendezés, darabokban vagy egészben eladó. Átvehető december utolsó hetében. Üres hordók is kaphatók Hauer Bertalan Angol Királynő szálloda.

Egy utcai ivólámpa, egy három karú gázluster, valamint egy porcellán kályha eladó. Békés Lajos uri divat üzletében.

A főtéren egy borbély üzletnek alkalmas helyiség kiadó. Cim kiadóban.

Villamos világítási

és erőátviteli berendezések, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel Földvári L. debreceni első hatóságilag engedélyezett, villamosság és elektrotechnikai vállalat által készülnek. Tervezések és költségvetések díjtalanul. Telefon 168.

30 hektoliter sesta-kerti negyediken szürendő must eladó Péterfia 18.

Neumann M. férfi ruhaüzletében Piac-u. 51. egy tanuló azonnali fizetéssel felvétetik.

Egy jó vasalónő felvétetik Bethlen-utca 29. mosóda.

Vigyázzunk a legdrágább kincsünkre. Szemünkre a legjobb üveget szakszerűen és vizsgálat után a megállapított szám szerint a legjobb minőségben és jutányos árban Löbl Gyula és Társa látszer-üzletében, Piac-utca 63. sz. a. kaphatók.

Divatos, jó és mesés olcsón kaphatók: női ruha kelmék, selymek, vászonneműek, függönyök, ágylapok, ritók, meleg alsók.

Boros Testvéreknél

Debreczen, Kossuth-u. 6.

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Menyasszonyi kelengye, vászon, szőnyeg és divatruházába megérkeztek az

őszi divat gyönyörű újdonságai,

ruhakelmék, flanellek, bársonyok blous selymek, velezek. Valódi persa szőnyegek — Linoleum.

Oriási raktár!

Utcai

lapelárusítók

felvétetnek a kiadóhivatalban:

Debreczen, Arany János-utca 2. sz.

Az

őszi és téli újdonságok

női ruhaszövetek, flanellek és barchetekben

megérkeztek

Boszuay J. és Társa

divatruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

Molnár Ferencz

Zádor Lajos utóda divattermében az őszi és téli női divat változatos

újdonságai.

Szövetek, kosztüm, posztók, selymek, bársonyok, mindenféle díszítések,

női- és gyermek-felöltők

megérkeztek.

Nem talál sehol

oly választékot őszi és téli

KEZTYÜKBEN

sérvkötők, haskötők, kötszerek, valódi francia-, amerikai különlegességekben, mint

Schön Sándor

kesztyű, kötszer és orvosi műszertára DEBRECZEN, Piac-utca 12. szám. Stenczinger ház.

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakyszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Villagítótetek, csillárok és szerelvények dus választéka.

Telefon szám: 568.

Hölgyek részére fontos!

Ki testi épségét fentartani akarja vagy gyomor és más ilyen mű betegségekben szenved, úgy kizárólag csak az eredeti francia „Delia“ mellfűzőt

vegye. Valódi halcsont, elegáns kivitelben 6 K-tól feljebb. Kapható csak az Ernyő-gyárban Piac-utca 43.

Választás végett hához is küldünk, minden vétel kényszer nélkül. Előre haladt igény miatt ernyőket 20 százalékkal leszállítva adunk.

Javítások és áthuzások olcsón és pontosan eszközöltessenek.

PÖRKÖLT KAVÉ
KÜLÖNLEGESSÉGEK
FÉLEGYÁZS JÁNOSNÁL